

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ,
УПРАВЛІННЯ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА
МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ІННОВАЦІЙНИЙ
РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА**

Освітньо-професійна програма Маркетинг
спеціальність 075 Маркетинг
галузь знань 07 Управління та адміністрування
освітній ступінь Магістр

Олександр КАЛНІЧЕНКО –
доцент кафедри економіки та міжнародних
економічних відносин, к. е. н., доцент

Володимир ПИСАРЕНКО –
завідувач, професор кафедри маркетингу,
д. е. н., професор

**Полтава
2021 р.**

Назва навчальної дисципліни	Інноваційний розвиток підприємства Обов'язкова дисципліна професійної підготовки
Назва структурного підрозділу	Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробника, який залучений до викладання	Викладач: Олександр Калініченко , – к. е. н., доцент Контакти: ауд. 476, навчальний корпус № 4 E-mail: oleksandr.kalinichenko@pdaa.edu.ua Сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/kalinichenko-oleksandr-volodymyrovych
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність	075 Маркетинг
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з економіки За відповідним рівнем, дисципліни, що передують вивченню дисципліни «Інноваційний розвиток підприємства», – «Державне регулювання економіки», «Стратегія підприємства»

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Інноваційний розвиток підприємства» дозволяє формувати знання та вміння щодо забезпечення інноваційного розвитку економічних систем, оцінювання їхнього інноваційного потенціалу, обґрунтування та реалізації ефективних управлінських рішень з розвитку економіки на інноваційних засадах.

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти знань та вмінь щодо забезпечення інноваційного розвитку економічних систем, оцінювання їхнього інноваційного потенціалу, обґрунтування та реалізації ефективних управлінських рішень з розвитку економіки на інноваційних засадах.

Основні завдання навчальної дисципліни: вивчення механізмів управління інноваційним розвитком економічних систем; дослідженні процесу забезпечення результативності формування та використання інноваційного потенціалу підприємств; аналізі ефективності інвестування в інновації; набутті вмінь обґрунтовувати напрямки пріоритетного інноваційного розвитку та альтернативні варіанти управлінських рішень.

Компетентності

Загальні

- ЗК 1. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові

ФК 1. Здатність логічно і послідовно відтворювати та застосовувати знання з найновіших теорій, методів і практичних прийомів маркетингу.

ФК 2. Здатність коректно інтерпретувати результати останніх теоретичних досліджень у сфері маркетингу та практики їх застосування.

ФК 3. Здатність до проведення самостійних досліджень та інтерпретації їх результатів у сфері маркетингу.

ФК 9. Здатність здійснювати на належному рівні теоретичні та прикладні дослідження у сфері маркетингу.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Знати і вміти застосовувати у практичній діяльності сучасні принципи, теорії, методи і практичні прийоми маркетингу.

ПРН 2. Вміти адаптовувати і застосовувати нові досягнення конкретних цілей і вирішення задач ринкового суб'єкта.

ПРН 5. Презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, маркетингових проектів державною та іноземною мовами.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Інновації і циклічність економічного розвитку.

Тема 2. Ключові поняття інноваційного розвитку.

Тема 3. Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинники його формування.

Тема 4. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку.

Тема 5. Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері.

Тема 6. Інфраструктура ринку інновацій.

Тема 7. Державна підтримка інноваційного підприємництва.

Тема 8. Національні інноваційні системи.

Тема 9. Маркетинг інновацій.

Тема 10. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства.

Тема 11. Інноваційний потенціал підприємства.

Тема 12. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства.

Тема 13. Ризики в інноваційній діяльності та управління ними.

Тема 14. Охорона прав та економіка інтелектуальної власності як складова економічної безпеки інноваційної діяльності.

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 90 год. Кількість кредитів – 3.

Вид підсумкового контролю – залік.

Структура курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекції	практ. з.	сам. р.
Тема 1. Інновації і циклічність економічного розвитку	6	2	-	4
Тема 2. Ключові поняття інноваційного розвитку	6	-	2	4
Тема 3. Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинники його формування	6	2	-	4
Тема 4. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку	6	-	2	4
Тема 5. Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері	8	-	2	6
Тема 6. Інфраструктура ринку інновацій	6	2	-	4
Тема 7. Державна підтримка інноваційного підприємництва	8	-	2	6
Тема 8. Національні інноваційні системи	6	2	-	4
Тема 9. Маркетинг інновацій	6	2	-	4
Тема 10. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства	6	-	2	4
Тема 11. Інноваційний потенціал підприємства	6	-	2	4
Тема 12. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства	6	2	-	4
Тема 13. Ризики в інноваційній діяльності та управління ними	8	2	2	4
Тема 14. Охорона прав та економіка інтелектуальної власності як складова економічної безпеки інноваційної діяльності	6	2	-	4
Усього годин	90	16	14	60

Політика оцінювання

Академічна доброчесність. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Дедлайни та перекладання. Практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (20 %). Перекладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

Система оцінювання.

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми контролю
ПРН 1. Знати і вміти застосовувати у практичній діяльності сучасні принципи, теорії, методи і практичні прийоми маркетингу.	Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: за джерелом знань: МН1 – словесні методи: лекція; розповідь-пояснення; МН2 – наочні методи: демонстрування; спостереження; МН3 – практичні методи: практичні роботи; розрахункові роботи, конспектування;	– усне опитування; – виконання вправ на практичних заняттях; – розв’язування тестів; – реферативні виступи; – реферат-презентація; – виконання завдань самостійної роботи.
ПРН 2. Вміти адаптовувати і застосовувати нові досягнення конкретних цілей і вирішення задач ринкового суб’єкта.	за ступенем керівництва: МНСР2 – робота під керівництвом викладача: самостійна робота; розв’язування задач; виконання практичних завдань	– усне опитування; – виконання вправ на практичних заняттях; – розв’язування тестів; – реферативні виступи; – реферат-презентація; – виконання завдань самостійної роботи.
ПРН 5. Презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, маркетингових проектів державною та іноземною мовами.	Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю): МНК1 – методи усного контролю: усне опитування; обговорення теоретичних питань; МНК2 – методи письмового контролю: контрольна робота; письмове виконання практичних завдань; МНК4 – тестовий контроль: розв’язування тестів Інноваційні методи навчання: МНІ4 – комп’ютерні і мультимедійні методи – дистанційне навчання	– усне опитування; – виконання вправ на практичних заняттях; – розв’язування тестів; – реферативні виступи; – реферат-презентація; – виконання завдань самостійної роботи.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 1. Знати і вміти застосовувати у практичній діяльності сучасні принципи, теорії, методи і практичні прийоми маркетингу.	33	33	20
ПРН 2. Вміти адаптовувати і застосовувати нові досягнення в теорії та практиці маркетингу для досягнення конкретних цілей і вирішення задач ринкового суб'єкта.	33	33	20
ПРН 5. Презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, маркетингових проєктів державною та іноземною мовами.	34	34	20
Разом	100	100	60

Шкала оцінювання: ЄКТС та національна

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82 – 89	B	
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	
35 – 59	FX	Не зараховано
0 – 34	F	

Література та джерела інформації

Основні

1. Безгін К. С. Управління інноваціями : навч. посіб. / К. С. Безгін, Ю. М. Клименко. Вінниця : ДонНУ, 2017. 207 с.
2. Василенко В. О., Шматько В. Г. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, Фенікс, 2015. 440 с.
3. Ватченко О. Б., Ватченко Б. С., Черевко О. Л. Інноваційний розвиток підприємства : навч. посіб. Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро : Акцент. 2017. 403 с.
4. Гуторив О. І., Ярута М. Ю, Сисоєва С. І. Економіка та організація інноваційної діяльності : навч. посіб. Харків : Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва, 2019. 227 с.
5. Гуторив О. І. Стратегічна інноватика : навч. посіб. Харків: ХНАУ, 2019. 326 с.
6. Інноваційний менеджмент: підручник / А. В. Череп, Т. В. Пуліна, О. Г. Череп. Київ : Кондор, 2018. 442 с
7. Копитко М. І. Управління інноваціями: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни у схемах і таблицях. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 292 с.
8. Микитюк П. П., Крисько Ж. Л., Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Сковчиляс С. М. Інноваційний розвиток підприємства : навч. посіб. Тернопіль: ПП «Принтер Інформ», 2015. 224 с.
9. Попов С. А., Панченко Г. О. Інноваційний розвиток системи органів публічної влади: стратегічний підхід : навч. посіб. / С. А. Попов, Г. О. Панченко. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2018. 220 с.
10. Управління інноваціями : навч. посіб. / О. І. Гуторов та ін. 2-ге вид. доп. Харків: «Діса плюс», 2016. 266 с.

Допоміжні

1. Баланюк О. С. Державна підтримка інноваційної діяльності. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/4396/1/19.pdf>.
2. Бояринова К. О., Костюк А. К. Інноваційний розвиток підприємств: умови, проблеми та перспективи. URL: http://probl-economy.kpi.ua/pdf/2011_7.pdf.
3. Буняк Н. М. Сутність національної інноваційної системи. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=633>.
4. Буряк В. О. Сучасні організаційні форми інноваційної діяльності. URL: http://www.kntu.kr.ua/doc/nauk_zap_10_1.
5. Волобуєв Г. С. Сутність та передумови інноваційного розвитку підприємств. *Економічний вісник Донбасу*. 2016. № 3. С. 213 – 217.
6. Ворона А. В. Інноваційна активність підприємств як перспектива розвитку національної економіки України. *Ефективна економіка*. 2020, №3. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/3_2020/157.pdf.
7. Герелес А. В. Інноваційний потенціал аграрного підприємства та управління його розвитком. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства: Економічні науки*. 2010. Вип. 104. URL: http://khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_104/18.pdf.
8. Гук О. В., Колосовська В. В. Формування інноваційної політики підприємства. *Глобальні і національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 8. С. 440 – 442.
9. Делілова Т. В., Шерщенько О. М. Обґрунтування стратегічних заходів щодо забезпечення моделі інноваційного розвитку України. Управління інноваційною, інвестиційною та економічною діяльністю інтегрованих об'єднань та підприємств : монографія / за заг. ред. Л. М. Савчук. Дніпропетровськ : Пороги, 2016. С. 92 – 103.

10. Дрига С. Г. Державний інноваційний абстенціонізм. *Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні* : VIII Міжнародний бізнес-форум (Київ, 19 березня 2015 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. С. 84 – 86.

11. Єлець О. П. Організаційні форми інноваційної діяльності. URL: http://www.kpi.kharkov.ua/archive/2011/7/7_2011_4.pdf.

12. Івашковський С. Циклічний розвиток економіки в сучасних умовах. URL: http://www.ufin.com.ua/analit_mat/drn/133.htm.

13. Кадол Л. В., Кравчук Л. М. Принципи формування інноваційної політики підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2016. Вип. 17 (1). С. 76 – 79.

14. Корнух О. В. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2607>.

15. Москалюк К. В. Теоретичні основи інноваційного потенціалу аграрної сфери України. *Збірник наукових праць Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2012. № 22. URL: [http://kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/69.pdf](http://kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/69.pdf).

16. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Статистичний збірник. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm.

17. Орлова В. М. Стратегія інноваційного розвитку підприємства. *Економічний нобелівський вісник*. 2015. № 1. С. 79 – 85.

18. Підкамінний І. М., Ціпуринда В. С. Системні фактори впливу на інноваційний розвиток підприємства. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=480>.

19. Поліщук І. Концептуальні засади маркетингу інновацій на підприємстві. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/899>.

20. Ріжко І. А., Шотік Т. М. Маркетинг інновацій. URL: <http://www.ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/16913/1/219-Rizhko-356-357.pdf>.

21. Сергєєва О. Р. Теоретико-методичні засади інноваційної політики суб'єктів підприємництва. *Управлінська, фінансова та маркетингова діяльність підприємств в умовах нестійкої економіки* : монографія. Дніпропетровськ : Пороги, 2016. С. 353 – 361.

22. Стойко І., Мельник Л. Український ринок інновацій та його перспективи у стратегії «Європа 2020». *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2012. Вип. 1 (6). С. 164 – 172. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2012/12siiuse.pdf>.

23. Темненко С. М. Методи оцінки інноваційного потенціалу підприємства. URL: <http://www.inenbiol.com/ntb/ntb7/92.pdf>.

24. Шавшин О. С. Стратегія інноваційного розвитку підприємства. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2017. № 3 (2). С. 167 – 171.

Інформаційні ресурси

1. Веб-сайт наукової бібліотеки ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL: <http://lib.ru.if.ua>.

2. Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

3. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua>.

4. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

5. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.

6. Офіційний веб-сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
7. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua>.
8. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.
9. Офіційний сайт Українського центру економічних і політичних досліджень ім. Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua>.
10. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
11. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
12. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: www.kmu.gov.ua.